ZELÁTKOVO

ZPRAVODAJSTVÍ

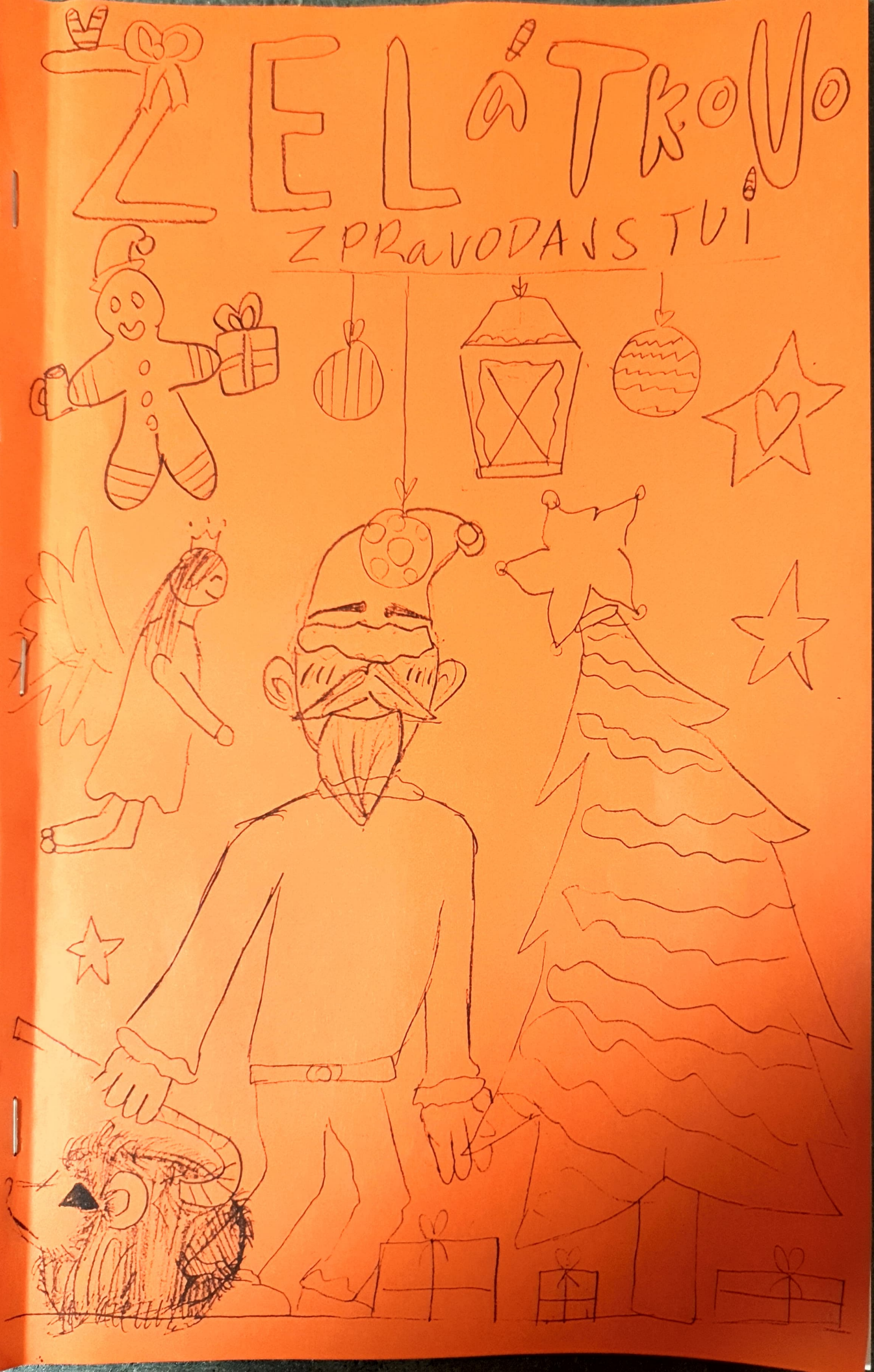

Zvyky a tradice českých Vánoc

1. Adventní věnec

S Vánoci bývá často spojován už advent, tedy předvánoční čas. Tradice adventního věnce, jak jej známe dnes, se u nás uchytila teprve až v polovině. 20. století. Adventní věnec má čtyři svíce, které slouží k symbolickému odpočítávání čtyř týdnů adventu a každou neděli se zapaluje jedna svíce. Rozsvícení svící navazuje na 2000 let starou tradici.

Každá svíce má svou symboliku

1. svíce – Naděje: zapaluje se na železnou neděli.

2. svíce – Mír: zapaluje se na bronzovou neděli.

3. svíce – Přátelství: zapaluje se na stříbrnou neděli. Tato svíce bývá růžová.

4. svíce – Láska: zapaluje se na poslední adventní – zlatou neděli.

Někdy se přidává i 5. svíce – bílá, jakožto symbol Ježíše Krista. Tato svíce se dávala doprostřed a zapalovala na Štědrý den po západu slunce.

2. Rozkrajování jablka

Rozkrajování jablka patří mezi tradiční vánoční zvyky. Jablko se krájí napříč na dvě poloviny. Pokud se uvnitř objeví hvězdička, znamená to štěstí a zdraví. Pokud se objeví křížek nebo je jablko červivé, věští to nemoc nebo smrt.

Už dříve byla vždy snaha vybrat to nejhezčí jablíčko, které vypadalo zdravě. Podobně se věštilo i z vlašských ořechů. Zdravý plod znamenal radost a štěstí, zkažený oříšek naopak neštěstí a smutek.

3. Lití olova

Lití olova je vánoční tradice mnoha evropských zemí. Roztavené olovo se vylévá do studené vody a z jeho tvarů se následně věští budoucnost. Jako náhražku olova lze použít roztavený vosk.

Každý člen domácnosti by si měl odlít svůj kousek olova, a přitom se zamyslet nad tím, co by se rád o budoucnosti dozvěděl. Každý v odlitcích uvidí nejspíše něco jiného, ale existuje pár základních výkladů:

Rovné čáry – klidný a spokojený život

Dva spojené kruhy – svatba

Dva porušené kruhy – rozchod s blízkým člověkem

Čtverec – život v souladu s přírodou

Kříž – smrt

Dva kříže – zajištěné stáří

Trojúhelník – štěstí v podnikání

Dům se střechou – štěstí na každém kroku

4. Pouštění lodiček ze skořápek

Tradice pouštění lodiček ze skořápek vlašských ořechů, je vánočním zvykem, který má pomoci předpovědět buducnost. Každý, kdo si chce budoucnost předpovědět, si musí lodičku se svíčkou vytvořit i položit na vodu sám. Co dotyčného v dalším roce čeká, záleží na chování ořechové lodičky se svíčkou. Tradičně zapálené lodičky pouštěla celá rodina.

Co lze z chování lodiček vyčíst?

Lodička zůstane u břehu – žádné dramatické změny vás nečekají.

Lodička dopluje daleko – čeká vás cesta; plány se vydaří.

Lodička pluje společně s jinou – to značí dobré mezilidské vztahy nebo lásku.

Lodičky utvoří kruh – harmonické soužití, vzájemná úcta, přátelství, tolerance.

Loďka, která zůstane uprostřed ostatních – dotyčný potřebuje ochranu, pomoc.

Lodička se točí v kruhu – značí nerozhodnost.

Loďka vydrží nejdéle hořet/nad vodou – znamená dlouhý a šťastný život.

Loďka se hned potopí – snaha zlepšit situaci je marná.

5. Házení pantoflem

Hod pantoflem či střevícem je vánoční zvyk pro nezadané dívky, které chtějí vědět, jestli je v příštím roce čeká veselka. Dívka se postaví zády ke dveřím a přes rameno hodí střevíc. Pokud špička ukazuje ze dveří, pravděpodobně ji čeká svatba a odchod z domu. Pokud bota ukazuje jinam, nic se nemění.

6. Jmelí

rybí polévka a kapr s bramborovým salátem. Kapr se na štědrovečerní stůl dostal až v průběhu 19. století a nejprve se podával buď načerno (v perníkové omáčce) nebo namodro (nakyselo v rosolu). Bramborový salát se k nám dostal z Bavorska. (9)

Jak vypadla staročeská štědrovečerní večeře se dočtete níže.

Dalšími zvykem, které se pojí ke štědrovečerní večeři, je prostírat o jedno místo navíc pro případného nečekaného hosta. Dále se traduje, že během štědrovečerní večeře se nikdo nesmí od stolu zvednout, dokud všichni nedojí, protože by to mohlo znamenat, že už se v takto příští rok všichni nesejdete.

11. Šupina pod talířem

U štědrovečerní večeře nesmí chybět ani šupina z kapra pod talířem, která podle vánoční tradice přináší bohatství. Po večeři si dejte šupinu do peněženky, aby se vám peníze nerozkutálely.

12. Cukroví

Vánoce si nikdo nedokáže představit bez vánočního cukroví. Jeho historie sahá až do 16. století. Cukroví, jak jej známe dnes, se však začalo objevovat až v 19. století, a to nejprve u bohatších hospodářství. Podle tradice se má péct 7 druhů cukroví.

Většina vánočního cukroví se v Česku peče a připravuje z mouky, vajec, másla a cukru. Podle druhu se pak přidávají ořechy, kakao, čokoláda nebo kokos. Mezi nejoblíbenější české vánoční cukroví patří: vanilkové rohlíčky, linecké, kokosové kuličky, perníčky, medvědí tlapky, vosí úlečky, nebo marokánky.

13. Vánočka

Pečení vánočky patří k jednomu z nejstarších vánočních zvyků v Česku. Vánočka na vánočním stole nesmí chybět, protože kynuté těsto symbolizovalo nárůst štěstí a hojnosti. Předchůdkyně vánočky – calta, se pekla už od 14. století. Výroba byla nejprve výsadou pekařů, doma se vánočky začaly péct až od 18. století. Vánoček se peklo tolik, kolik měla rodina členů, výjimečné nebylo ani zapékání mince. Kdo kus vánočky s mincí obdržel, toho se příští rok měly peníze držet.

Jednotlivé prameny vánočky mají také svou symboliku – čtyři spodní prameny představují: slunce, vodu, vzduch a zemi. Horní cop ze třech pramenů symbolizuje spojení rozumu, vůle a cti.

14. Vánoční stromeček

Ačkoliv zdobení stromečku vychází ze starých pohanských tradic, vánoční stromeček, jakožto symbol Vánoc, našel cestu do českých domácností až v 19. století a zpočátku byl výsadou jen bohatých měšťanských rodin. Tradice zdobení stromku, jak ji známe dnes, pochází z Livonska (Estonsko, Lotyšsko) a

Koncem 19. století, přibylo mezi vánoční tradice i jmelí. Zvyk zavěšovat jmelí se k nám dostal z Anglie. Pokud se pod jmelím dva lidé políbí, přinese jim to štěstí a lásku. Darované jmelí přináší štěstí a ochranu před nemocemi.

Původní anglická tradice říkala, že chlapec může pod jmelím políbit každou dívku, kterou tam potká. Za každý polibek se utrhne jedna bobulka. Poslední se na jmelí však nechávala, aby v domě zůstala láska na celý rok.

7. Betlém a jesličky

Betlém nebo jesličky, jež jsou vyobrazením narození Ježíše Krista, už dlouhá léta patří neodmyslitelně k vánočním tradicím. Nebývalý rozvoj betlémářské tvorby přineslo Baroko. V severních Čechách a na východní Moravě se vánoční obchůzky neobešli bez přenosných jesliček, které nosili pastýři a koledníci zavěšené na krku. Od počátku 19. století začínají být betlémy čím dál žádanější a betlém se spojuje s novým fenoménem vánočního stromku, pod který byl betlém nejčastěji umisťován.

8. Vánoční půst a zlaté prasátko

Každý asi zná pověru, že kdo vydrží na Štědrý den do večera nejíst, uvidí zlaté prasátko. Tento zvyk se k nám s největší pravděpodobností dostal od keltských předků, pro které bylo prase symbolem štěstí, bohatství a hojnosti.

Dříve se půst držel po celý advent, ale nebyl tak přísný jako půst před Velikonocemi. V praxi znamenal např. vynechání masa a alkoholu. Na Štědrý den se vynechala snídaně a oběd. Pokud oběd přece jen nějaký byl, většinou to byla zeleninová polévka.

9. Betlémské světlo

Betlémské světlo patří mezi nejmladší vánoční tradice. Každým rokem se v rodné jeskyni Ježíše zapaluje betlémské světlo, které je následně letecky přepraveno do Rakouska, kam si pro něj přijíždějí skauti z celého světa a dál jej distribuují.

Čeští skauti jezdí pro betlémské světlo do Vídně a jeho první cesta vede do Brna.

10. Štědrovečerní večeře

Štědrovečerní večeře se v průběhu času hodně proměnila. Dnes je tradičním štědrovečerním chodem

Vánoční otázky na naše paní učitelky, paní vychovatelky a paní školnici :o)))

Jak slavíte Vánoce?

p.uč. Čecháková se svou rodinou, dívám se na pohádky, jím cukroví

p.vychovatelka Menšíková s rodinou u stromečku a pohádek

p.uč. Velešíkováse svou rodinou u stromečku a pohádek

p.ředitelka Dlouhá se svou rodinou

p.učitelka Rychlíková u stromečku, večeře, krájíme jablíčko, zpíváme s rodinou koledy

p.asistentka Přesličková s rodinou doma u stromečku

p.školnice Kindlová se svými blízkými u stromečku a pohádek

Co byste si přála pod stromeček?

p.uč. Čecháková nové dioptrické brýle, zdraví a lásku

p.vychovatelka Menšíková zdraví a štěstí

p.uč. Velešíkovázdraví pro celou naši rodinu

p.ředitelka Dlouhá zdraví

p.učitelka Rychlíková šátek, zdraví

p.asistentka Přesličková spoustu klidu

p.školnice Kindlová zdraví

Jaké je Vaše nejoblíbenější cukroví?

p.uč. Čecháková linecké a perníčky

p.vychovatelka Menšíková pařížské rohlíčky a marokánky

p.uč. Velešíková linecké a pracny

p.ředitelka Dlouhá vanilkové rohlíčky

p.učitelka Rychlíková košíčky

p.asistentka Přesličková indiánky

p.školnice Kindlová vanilkové rohlíčky

Jaká je Vaše nejoblíbenější pohádka?

p.uč. Čecháková Hrátky s čertem, Grinch

p.vychovatelka Menšíková Vánoční hvězda

p.uč. VelešíkováS čerty nejsou žerty, 12 měsíčků

p.ředitelka Dlouhá Tři oříšky pro Popelku

p.učitelka Rychlíková 12měsíčků

p.asistentka Přesličková Tři oříšky pro Popelku

p.školnice Kindlová Zlatovláska

A co někteří naši spolužáci? Jak ti si užívají Vánoce s rodinou ?

Ondra - prvňák

Vánoce trávíme u stolu s rodiči, mám nejraději pařížské rohlíčky,pod stromečkem bych chtěl najít autíčko. Moje oblíbená pohádka je Grinch.

Nikolka třeťačka

Vánoce trávím s rodiči a bráchou Kubou doma u stromečku, mám moc ráda linecké.

Pod stromeček bych chtěla buldoka. Můj oblíbený film je Přání Ježíškovi.

Viktorka M. prvňačka

Jsme na Vánoce doma s rodinou, mám ráda rafaelo kuličky. Pod stromeček bych si přála plyšového medvídka. Moje oblíbená pohádka je Grinch.

Marťa čtvrťák

Vánoce trávím doma u stromečku s rodinou, mám moc rád mamčiny perníčky. Pod stromečkem bych chtěl najíc hru FC 25, z pohádek mám nejraději film Tři bratři.

Valča páťačka

S rodinou si dáme večeři a potom jdeme ke stromečku, kde jsou dárky. Moc bych si přála stuhu do gymnastiky. Mám ráda cukroví obalované ve vanilkovém cukru. Ráda mám pohádku Princezna a půl království.

Trendy naší Nely – aneb jak ozdobit Vánoční stromeček

LETEM SVĚTEM s Valentýnou

překlad slova sněhulák:

ALUR jadhum pa pee

ANGLIČTINA snowman

SLOVENŠTINA snehuliak

ŠPANĚLŠTINA muneco de nieve

NĚMČINA schneemann

FILIPÍNŠTINA taong yari sa niyebe

MAKEDONŠTINA sněško

MAM xjal te nieve

NIZOZEMŠTINA sneeuwman

NDAU murume vechando

TATARŠTINA karlygač

KIGA omushaija w'orubaare

ŘEČTINA chionánthropos

A co Vánoce v Itálii??

V Itálii začíná příprava na Vánoce už na začátku prosince , a to přesně 8. 12., kdy se v každé domácností zdobí vánoční stromeček. Na štědrý den , tedy na La Vigilia di Natale, se sejdou celé rodiny a vyrazí společně v průvodu za svitu svíček. A stejně jako u nás je zlatým hřebem dne půlnoční mše.

i-creative.cz

Pomůžeš Mikulášovi najít cestu do chaloupky k dětem?

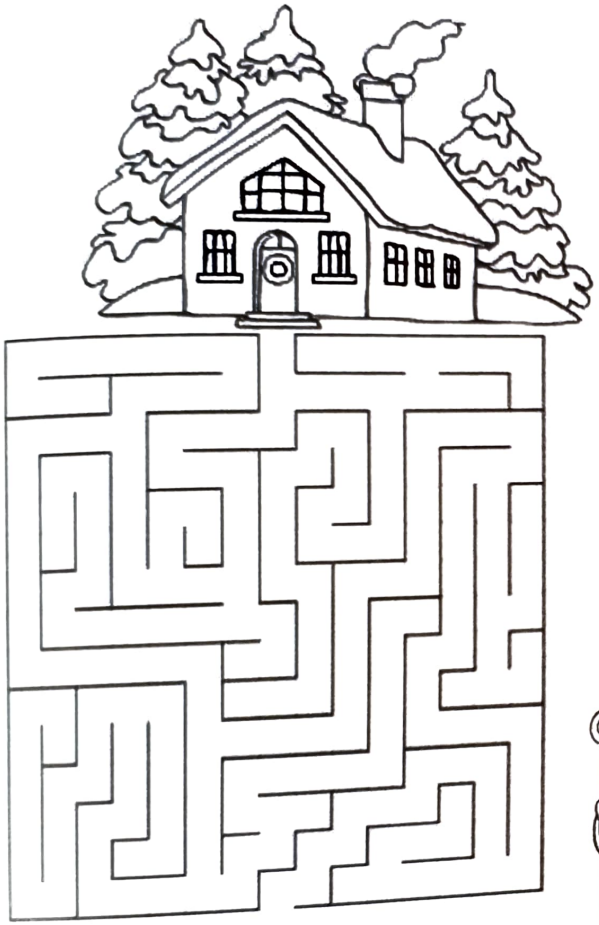

Udělejte si s námi voňavé a sladké Vánoce :o))))) Včelí úlky

Těsto na včelí úlky:

10 dkg cukru moučky
10 dkg strouhaných ořechů
10 dkg strouhaných piškotů
12,5 dkg másla
2 lžíce kakaa
rum 1 – 2 lžíce

Krém do včelích úlků:

12,5 dkg másla
10 dkg cukru moučka
rum dle chuti

Na dohotovení včelích úlků:

asi 50 piškotů
formička na úlky
cukr moučka na vysypávání

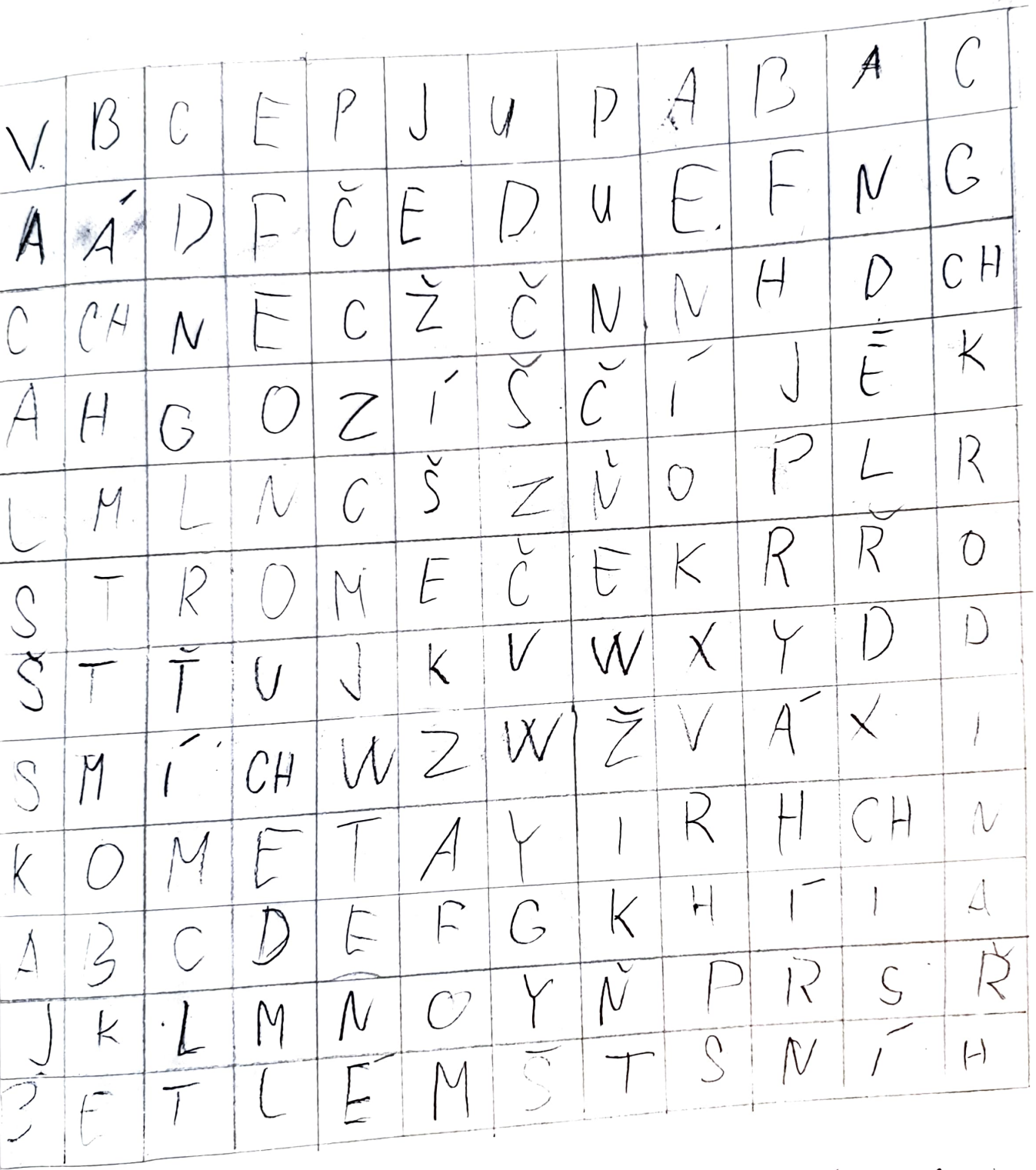

NAJDI: vánoce, stromeček, betlém, dárky, KOMETA, sníh, ježíšek, anděl, punč, rodina, svátky

Sob polární

Sob polární (Rangifer tarandus) (synonyma sob arktický) nebo v Severní Americe karibu (nesprávně jelen karibu) je severský přežvýkavec z čeledi jelenovitých. Jde o jediný zdomácnělý druh této čeledi.

Popis

Sob polární, Finsko
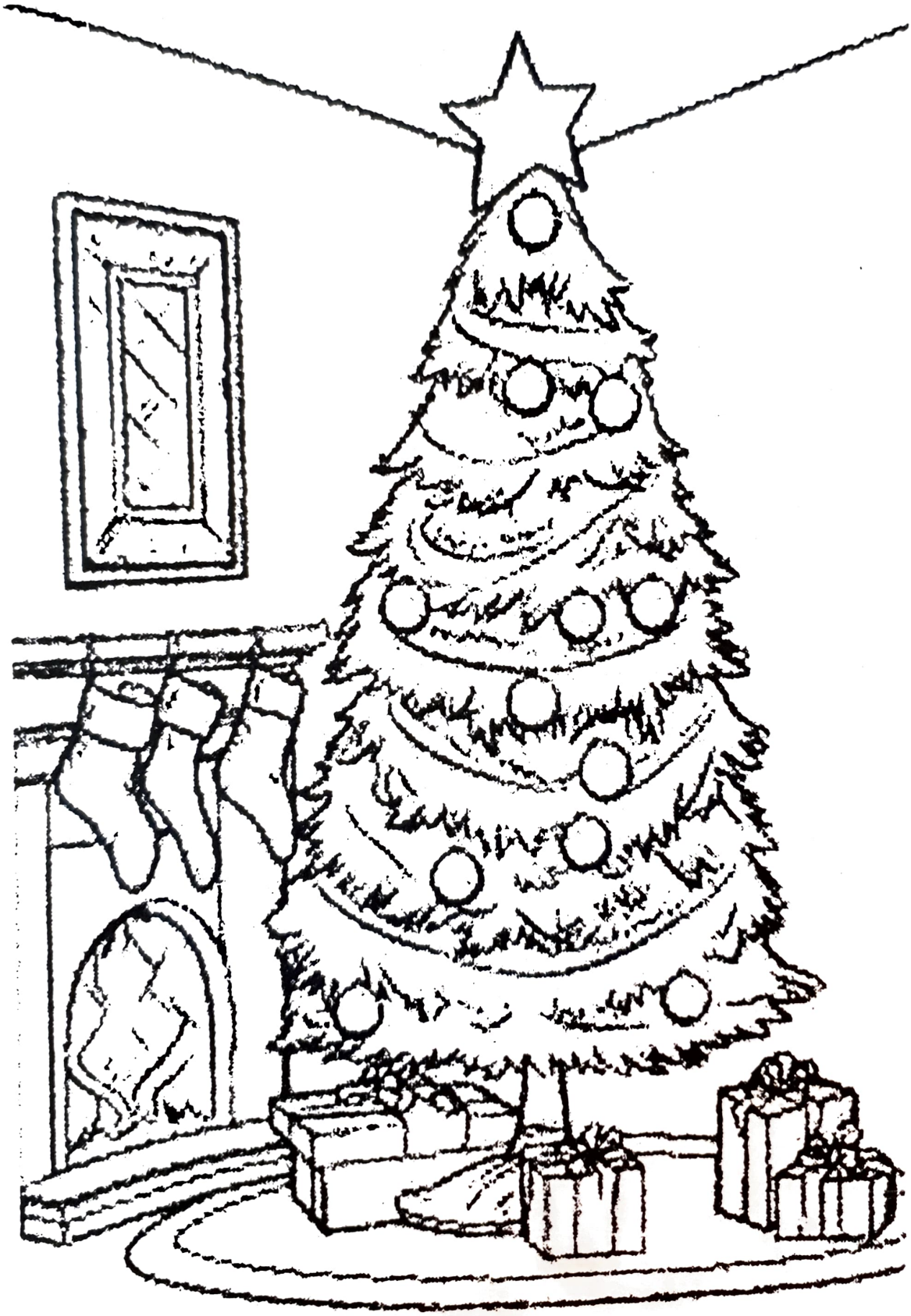
Sob dosahuje výšky v kohoutku 90–120 cm, délky těla asi 180 cm a hmotnosti 80–180 kg (samice 80-120, samci 159-182). Na rozdíl od ostatních jelenovitých nosí u soba parohy samec i samice. Samičí parohy jsou sice gracilní, mnohem slabší než samčí, samice je však shazuje později.